

Wustawki

Domowina - Zwězk Łužyskich Serbow z.t.¹

Art. 1

Mě, symbolika, sedło a městno sudnistwa

- (1) Towaristwo ma mě Domowina – Zwjazk Łužyskich Serbow z.t. / Zwězk Łužyskich Serbow z.t. (dalej: Domowina).
- (2) Znamje Domowiny pokazujo na cerwjenej slězynje tši slobrane lipowe łopjenka, kenž wurostu ze štoma z wósym kórjenjami.
Domowina wužywa a šćita serbsku chógoj módro-cerwjeno-běłu.
- (3) Sedło a městno sudnistwa Domowiny jo Budyšin.
- (4) Domowina jo do registra towaristwow zapisana.

Art. 2

Zaměr a nadawki

- (1) Domowina jo politiski njewótwisny a samostatny zwězk Serbow a kšywowy zwězk serbskich towaristwow Dolneje a Górneje Łužyce. Wóna jo zastupjarka zajmow serbskego luda a statkujo pšedewšym w serbskem sedleńskem rumje Kraja Bramborska a Lichotnego stata Sakska. Wóna jo w kontinuiše pšawniska naslědnica Domowiny – Zwězka Łužyskich Serbow. Domowina wuznawa se k lichotnemu demokratiskemu zakładnemu pórědoju w Zwězkowej republice Nimska.
- (2) Domowina ma slědujuce zaměry:
  - se zasajžowaš za zachowanje a wuwijanje, spěchowanje a rozšyrjenje rěcy a kultury a tradicijow serbskego luda, narodneho wědobnja, zgromadnosći Serbow a zwězanosći z domownju,
  - zjadnošís a pódpěrowaš Serbow a serbske towaristwa w jich narodnem žěle,
  - zastupowaš serbske narodne, góspodarske a socialne zajmy w zjawnosći, napšešiwio parlamentam, institucijam a zastojnstwam na komunalnej, wokrejsnej, krajowej, zwězkowej a mjazynarodnej rowninje,
  - se zasajžowaš za pšawniske ředowanje šćita a spěchowanja narodnych mjeńšynow w Nimskej a za dožaržanje wótpowědujucych kazniskich póstajenjow a mjazynarodnych dojadnanjow,
  - spěchowaš tolerancu a dorozměše mjazy serbskim a nimskim ludom a jeje rownostajenje,
  - wužaržowaš psijašelske zwiski k słowjańskim ludam, k narodnym mjeńšynam a mjazynarodnym zjadnošeństwam narodnych mjeńšynow a solidarnje zastupowaš zgromadne zajmy.
- (3) K zwopšawženju swójjich zaměrow a nadawkow ma se Domowina pó wót głowneje zgromažiny schwalonem programje a žěłowych směrnicy.
- (4) Wóna móžo byš nosař institucijow.

---

¹ Gaž se w toš tych wustawkach funkcije a pomjenjowanja pó muskecem rože wopisuju, měni se z tym rownogódnje žeński a muskecy rod.

- (5) Domowina statkuje bžeze dobytka a zastupuju resp. wugbaju bžeze wuwzeša a njepośrednje powšykno-wužytne zaměry a nadawki w zmysle wótrězka “danki znižujuce zaměry” pórěda wótedankow. Wóna njama w přědnem rěže swójsko-góspodarske zajmy.
- (6) Předsedař a zastupujucy předsedař wugbajotej swóju funkciju zasadnje cesnoamtski. Pó pótřebnosći móžotej se funkciji w ramiku góspodarskich móžnosćow a na zakłaže dogrona plašís abo z plašenim narownanja pó § 3 cysło 26a EstG wugbaš. Rozsud wó plašenju funkcijowu lažy pla zwězkowego předsedarstwa, kótarež teke wopšimješa a wuměnjenja dogronow schwalijo. Wusokosć a wobpšimješe plašenja a narownanja rěduju se w financnem pórěže Domowiny.

Art. 3

Čłonkojstwo

- (1) Čłonki Domowiny mógu byś přirodne a juristiske wósoby, přawniski zamóžne a přawniski njezamóžne serbske towaristwa, župy, zjadrošćenstwa, drustwa a zgromaženstwa (w dalšnem towaristwa), kótarež wustawki Domowiny přispóznowaju. Přirodny čłonk Domowiny jo kuždy čłonk Domowinje přislušecych towaristwow.
- (2) Přosba towaristwa a přirodneje wósoby wó přistup do Domowiny ako kšywowego zwězka ma se pisnje zwězkowemu předsedarstwu zapódaš. Towaristwo ma swóje wustawki předsedpožyš.
- (3) Mjazyobne přawa a winowatosći čłonkojskich towaristwow a kšywowego zwězka, kenž njejsu w toš tych wustawkach rědowane, se zwenka wustawkow pisnje rěduju.
- (4) Towaristwa Serbow zwenka Łužyce a we wukraju resp. towaristwa přijašelow Serbow směju ako asociěrowane čłonki přistupiš. Formy zgromadnego statkowanja rěduju dojadnanja, kótarež sebje přigłosowanje zwězkowego předsedarstwa pominaju.
- (5) Spěchujuce čłonki Domowiny mógu byś přirodne a juristiske wósoby, kenž statkowanje Domowiny spěchuju. Wóni njejsu čłonki Domowiny w zmysle pórěda wótedankow a njamaju žedno glosowańske přawo.
- (6) Cesne čłonki Domowiny mógu byś zaslužbne tu- a wukrajne spěchowarje serbskego luda. Wó spóscenju cesnego čłonkojstwa rozsužijo głowna zgromažina.
- (7) Přistup towaristwa schwalijo głowna zgromažina. Zwězkowe předsedarstwo přiwzejo towaristwa nachylnje do Domowiny. Wó přistupje jednotliwca rozsužijo zwězkowe předsedarstwo.
- (8) Čłonkojstwo se skóńcy:
  - z wupowěženim towaristwa resp. čłonka samego napšešiwu zwězkowemu předsedarstwu,
  - z rozpušćenim towaristwa,
  - z přosbu wó insolwencu towaristwa,
  - ze smjeršu přirodneje wósoby,
  - z wuzamknjenim přigropnem škódownanju Domowiny. Wuzamknjenje wobzamkno głowna zgromažina z těmi běrtylami wšyknych glosow přibytnych do glosowanje wopšawnjonych.

Art. 4

Župy

- (1) Župy su na region wězane člonkojske towaristwa Domowiny. Wóni zastupuju narodne zajmy Serbow swójego teritorija pšed zjawnymi zastojnstwami a gremijami.
- (2) Župy zjadnošuju, koordiněruju a spěchuju narodne statkowanje w župnem teritotiju a procuju se wó zgromadne žěło ze specifiskimi towaristwami.
- (3) Župy wutwórje se z Domowinskich kupkow, towaristwow, zjadnošeństwow a dalšnych. Pšawniski njezamóžne towaristwa a kupki žěłaju wopšimješowje a financnje samostatnje a w swójskej zagronitosći na zakłaže tych wustawkow a dalšnych pórědow Domowiny.

Art. 5

Specifiske towaristwa

- (1) Specifiske towaristwa statkuju nadregionalnje.
- (2) Wóni pšewzeju we wobłuku Domowiny specifiske nadawki a procuju se wó zgromadne žěło ze župami.

Art. 6

Organy Domowiny

- (1) Nastupnosći Domowiny řěduju slědujuce organy:
  - głowna zgromažina,
  - k zastupowanju wopšawnjone pšedsedarstwo pó § 26 Bergarskich kazniskich knigłow,
  - zwězkowe pšedsedarstwo,
  - prezidium,
  - rewizijny wuběrk,
  - wujadnański wuběrk.
- (2) Pšawa a winowatosći organow su w slědujucych artiklach wopisane.
- (3) Wólone organy su zamóžne k wobzamknjenju, gaž jo wěcej ako połojca člonkow wótpowědujucego organa pšibytna. Naraženje jo pšiwzete, gaž jo wětšyna pšibytnych ku głosowanju wopšawnjonych za naraženje głosowało, jolic njejo to we wustawkach hynacej póstajone.
- (4) Organy Domowiny žěłaju pó swójom jednańskem pórěže. Jednańska řěc jo serbsčina. Wopšawnjone wuwzeša su móžne. Jednańske pórědy organow Domowiny njejsu wobstatk toš tych wustawkow.

Art. 7

Głowna zgromažina Domowiny

- (1) Nejžwušy organ Domowiny jo głowna zgromažina, kótaraž se kužde druge lěto schaduju. Zwězkowe pšedsedarstwo zwoła głownu zgromažinu nanejmjenjej 3 mjasece do toho a naražijo dnjowny pórěd.
- (2) Delegaty głowneje zgromažiny su člonki zwězkowego pšedsedarstwa a dalšne člonki člonkojskich towaristwow. Kluc delegatow póstajijo zwězkowe pšedsedarstwo. Pisne pšepšosenja głowneje zgromažiny z nachylnym dnjownym pórědom rozdžěluju se pšez člonkojske towaristwa delegatam nanejmjenjej tši tyženje do toho.
- (3) Člonki Serbskeju radowu pši krajnyma sejmoma Bramborskeje a Sakskeje ako teke

serbske člonki rady Založby za serbski lud maju pšawo, se z porážujucym głosom na głownej zgromažinje wobželiš.

- (4) Głowna zgromažina srjež wólbneje doby ma nadawk dwójolětnu želabnosć bilancěrowaš a želowe směrnice za pśiducej dvě lěše konkretizěrowaš.
Wósebne ma wóna:
  - pśiwzeš a schwališ rozpšawu zwězkowego pśedsedarstwa wó statkowanju Domowiny a wó položenju serbskego luda,
  - pśiwzeš a schwališ dwójolětnu financnu rozpšawu,
  - pśiwzeš rozpšawu rewizijnego wuběrka,
  - pśiwzeš rozpšawu wujadnańskego wuběrka,
  - diskutěrowaš a rozsuziš zasadne strategiske pšašanja narodnego žěta,
  - schwališ wuzwólwański pórěd, kótaryž njejo wobstatk toš tych wustawkow
  - wobzamknuš program Domowiny,
  - wobzamknuš změny wustawkow,
  - pśiwzeš dokóncnje towaristwa do Domowiny.
- (5) Kužde stwórte lěto jo głowna zgromažina rownocasnje wólbna zgromažina. Wóna ma ku głownej zgromažinje slědujuce pśidatne nadawki:
  - wulichowaš donětajšne zwězkowe pśedsedarstwo,
  - wuzwóliš pśedsedarja a zastupneju pśedsedarjowu Domowiny, pśi tom ma se na to žiwaš, až stej Dolna a Górna Łužyca zastupjonej,
  - wuzwóliš dalšnych člonkow zwězkowego pśedsedarstwa Domowiny,
  - wobzamknuš želowe směrnice za cas mjazy wólbnyma zgromažinoma,
  - wuzwóliš rewizijny wuběrka,
  - wuzwóliš wujadnański wuběrka.
- (6) Wó wobzamknjenjach głowneje zgromažiny napórajo se protokol, kótaryž matej nawjedowaš zgromažiny a protokolant pódpisaš.
- (7) Głowna zgromažina jo zjawna.
- (8) Wurědnu głownu zgromažinu zwoła zwězkowe pśedsedarstwo abo pśedsedaš na pominanje wót nanejmenjej jadneje tšešiny člonkojskich towaristwow. Wóna ma se w běgu tšich mjasecow pšewjasć.

Art. 8

K zastupowanju wopšawnjone pśedsedarstwo w juristiskem zmysle a wósebne zastupjarje

- (1) K zastupowanju wopšawnjone pśedsedarstwo w zmysle § 26 Bergarskich kazniskich knižow zestajijo se z pśedsedarja, zastupneju pśedsedarjowu, jadnarja a zastupujucego jadnarja Domowiny. Kuždy z nich ma pšawo Domowinu samostatnje juristiski zastupowaš.
- (2) Zwězkowe pśedsedarstwo pówoła a wótwóła wjednikow a zastupujucych wjednikow institucijow, kótarež su w nosarstwe Domowiny, ako wósebnych zastupjarjow w zmysle § 30 Bergarskich kazniskich knižow.

Art. 9

Zastawa a nadawki Zwězkowego pśedsedarstwa

- (1) Zwězkowe pśedsedarstwo ma až do 30 člonkow. Wólbna doba trajo styri lěta.
- (2) Pśedsedaš a zastupujucej pśedsedarja su člonki zwězkowego pśedsedarstwa.
- (3) Jadnaš a zastupujuci jadnaš matej se z porážujucym głosom wobželiš na pósejženjach

zwězkowego pšedsedarstwa. Pšedsedař rewizijnego wuběrka ako teke pšedsedař wujadnaškego wuběrka matej pšawo, se z póražujucym głosom na wobradowanjach wobželiš.

- (4) Wó wótwołanju člónka zwězkowego pšedsedarstwa z wólbneje funkcije rozsužijo pó pórucenju wujadnaškego wuběrka na naraženje zwězkowego pšedsedarstwa głowna zgromažina.

Wó pšikazanem nachylnem wótpócywanju funkcije člónka rozsužijo na zaklaže pórucenja wujadnaškego wuběrka zwězkowe pšedsedarstwo; až do toho wobchowa pótrjefjony swóje člónkojske pšawa.

- (5) Wó pšiwzešu nachylnego zložnja funkcije na zaklaže pódaša swójskeje wóle člónka rozsužijo wótpowědujucy organ.

- (6) Zwězkowe pšedsedarstwo ma slědujuce nadawki:

- rozsužiš wó pšašanjach běžnego žěla Domowiny mjazy głownyma zgromažinoma,
- póstajiš šěžyšća žělabnosći a ředowaš zawězujuce zagronitosći za zwopšawženje nadawkow,
- pšiwzeš pšawidłownje rozpšawy pšedsedarja a prezidiuma Domowiny,
- póstajiš zagronitosći a nadawki prezidiuma,
- ředowaš wobsejženstwo a finance Domowiny.
- pšiwzeš a schwališ financne a góspodarske plany a rozpšawy,
- wutwóriš žělowe wuběrki,
- pšiwzeš rozpšawy jadnarja wó žěle zastojnstwa Domowiny a póstajiš šěžyšća žěla zastojnstwa,
- póstajiš šěžyšća žělabnosći Domowinje pšislušecych institucijow,
- pšiwzeš rozpšawy wjednikow Domowinje pšislušecych institucijow,
- nachylnje pšiwzeš nowe towaristwa do Domowiny,
- zastupjarjow Serbow pówołaš do a wótwołaš z gremijow resp. nomiměrowaš a pšawidłownje pšiwzeš rozpšawy wó jich žělabosći,
- wobzamknuš žělowe pórědy zastojnstwa a institucijow w nosarstwje Domowiny, kótarež njejsu wobstatk toš tych wustawkow, gaž toš te wustawki nic drugego njepóstajaju,
- pówołaš a wótwołaš wjednikow institucijow w nosarstwje Domowiny,
- pówołaš a wótwołaš jadnarja a zastupujucego jadnarja Domowiny.
- wobzamknuš wuznamjenjeńske pórědy Domowiny, kótarež njejsu wobstatk toš tych wustawkow, a wóliš člónkow mytowańskego wuběrka.

- (7) Zwězkowe pšedsedarstwo se schadujo pšawidłownje, nanejmenjej styri raze wob lěto.

Na pominanje nanejmenjej jadnego běrtyla člónkow zwězkowego pšedsedarstwa, tšich towaristwow abo prezidiuma ma se wurědne pósejženje zwołaš a w běgu dweju tyženjowu pšewjasć.

- (8) Zwězkowe pšedsedarstwo žěla pó jadnańskem pórěže, kenž sebje póstajijo. Wobradowanja zwězkowego pšedsedarstwa su zjawne. Wuwzeša wobzamknuš zwězkowe pšedsedarstwo. Jadnański pórěd zwězkowego pšedsedarstwa njejo wobstatk toš tych wustawkow.

Art. 10 Prezidium

- (1) Do prezidiuma słušaju pšedsedař Domowiny, zastupujucej pšedsedarja Domowiny a dalšnej člonka zwězkowego pšedsedarstwa, kótarejuž na naraženje pšedsedarja zwězkowe pšedsedarstwo pówołajo.
Wó wótwołamju wótpowědneju člonkowi smějo zwězkowe pšedsedarstwo rozsuziš.
- (2) Prezidium schadujo se mjasecnje a žěla na zakłaže swójskego jadnańskego póřěda, kótaryž zwězkowe pšedsedarstwo schwalijo. Jadnański póřed prezidija njejo wobstatk toš tych wustawkow.
- (3) Prezidium póražujo pšedsedarja a pšigótujo pósejženja zwězkowego pšedsedarstwa.
- (4) Dalšne nadawki pšipokazuju jomu zwězkowe pšedsedarstwo.
- (5) Jadnař a zastupujucy jadnař ako teke wjedniki a zastupujuce wjedniki Domowinje pšislušecyich institucijow se na pósejženjach prezidiuma z póražujucym głosom wobžěle.

Art. 11

Nadawki pšedsedarja a zastupujucej pšedsedarjowu

- (1) Pšedsedař a zastupujucej pšedsedarja reprezentěruju Domowinu w zjawnosći.
- (2) Pšedsedař ma slědijuce nadawki:
  - kordiněrowaš a nawjedowaš žělo k zwopšawženju programa Domowiny, wobzamknjenjow głowneje zgromažiny a zwězkowego pšedsedarstwa,
  - zwołaš a nawjedowaš wobradowanja zwězkowego pšedsedarstwa a prezidiuma,
  - nanejmjenjej raz wob lěto zwołaš a nawjedowaš wobradowanje z wjednikami serbskich institucijow,
  - nanejmjenjej raz wob lěto zwołaš a nawjedowaš wobradowanje z pšedsedarjami pšislušecyich towaristwow. Na pominanje nanejmjenjej počojce pšedsedarjow pšislušecyich towaristwow ma wón zwołaš wurědne pósejženje pšedsedarjow pšislušecyich towaristwow.
  - pšewjasć pšawidłownu koordinaciju z jadnarjom a wjednikami institucionelnych wótnožkow Domowiny,
  - statkowaš ako bžezpóšredny pšedstajony jadnarja Domowiny a wjednikow Domowinje pšislušecyich institucijow.
- (3) Zastupujucej pšedsedarja pódpěrujotej žělo pšedsedarja a zastupujotej jogo w paže njepšibytnosći.

Art. 12

Zestawa a nadawki rewizijnego wuběrka

- (1) Rewizijny wuběrk wobstoj z 5 člonkow a wuzwólijo se na wólbnej głownej zgromažinje. Rewizijny wuběrk wuzwólijo swójego pšedsedarja ze swóich ředow. Wón žěla pó swójom jadnańskem póřěze, kenž njejo wobstatk toš tych wustawkow. Pšistajone Domowiny njamógu byš člonk rewizijnego wuběrka.
- (2) Rewizijny wuběrk pšekontrolěrujo pšawidłownje, nanejmjenjej raz wob lěto:
  - wužywanje wobsejžeństwa a financow Domowiny ako teke jich póředne zaknigłowanje,Rewizijny wuběrk pšedpołožijo rozpšawu głownej zgromažinje.

Art. 13

Zestawa a nadawki wujadnańskego wuběrka

- (1) Wujadnański wuběrk wobstoj z 5 člonkow a wuzwóljo se na wólbnej głownej zgromažinje. Wujadnański wuběrk wuzwóljo swójogo pšedsedarja ze swóych ředow. Wón žěla pó wujadnańskem pórěže, kenž njejo wobstatk toś tych wustawkow.

Pšistajone Domowiny, ako teke člonki zwězkowego pšedsedarstwa abo drugih organow Domowiny njamógu byś člonk wujadnańskego wuběrka.

- (2) Wujadnański wuběrk pšepytujo na pšošbu jadnogo gremija kšywowego zwězka, člonkojskego towaristwa abo jednotliwego člonka konfliktne pady w žělabnosći Domowiny, zranjenja programa, wustawkow ako teke wobzamknjenja głowneje zgromažiny abo zwězkowego pšedsedarstwa.
- (3) Wujadnański wuběrk pšedpožyjo głownej zgromažinje resp. zwězkowemu pšedsedarstwu naraženje za wujadnanje konfliktka.

Art. 14

Domowinske zastojnstwo a instituoinelne wótnožki

- (1) Zastojnstwo Domowiny ředujo pó wótgłosowanju z prezidiumom zwopšawjenje wobzamknjenjow głowneje zgromažiny a zwězkowego pšedsedarstwa a pódpěrujo žělo člonkojskich towaristwow na zakłaže dogronow.
- (2) Zestawu a nadawki zastojnstwa ředujo žělowy pórěd, kótaryž ma zwězkowe pšedsedarstwo schwaliś. Žělowy pórěd zastojnstwa Domowiny njejo wobstatk toś tych wustawkow.
- (3) Domowinske zastojnstwo nawjedujo jadnať.
- (4) Zastupujucy jadnať nawjedujo zastojnistku wótnožku w Dolnej Łužicy a zastupujo jadnarja w jogo njepšibytnosći.
- (5) Wótstawk (1), (2) a (3) pšaši teke za wjednikow a zastupujucych wjednikow institucijow, kótarež su w nosarstwje Domowiny.
- (6) Jadnať, zastupujucy jadnať ako teke wjedniki institucijow a jich zastupjarje powołaju se na 7 lět wót zwězkowego pšedsedarstwa.

Art. 15

Finance a wobsejžeństwo Domowiny

- (1) Finance a wobsejžeństwo Domowiny směju se jano za dopołnjenje Domowinskih zaměrow, ako su wóni we wustawkach zapisane, wužywaś. Žedna wósoba njesmějo měš lěpšyny pšez njepoměrne wusoke zarownanje abo pšez wudawki, kenž su zaměroju Domowiny cuze. Člonki-jadnotliwce njedostanu ze srědkow Domowiny žedne pšiplašonki.
- (2) Góspodarske lěto jo kalendarske lěto.
- (3) Wužywanje financow ředujo se pó financnem pórěže Domowiny, kenž njejo wobstatk toś tych wustawkow.
- (4) Domowina financěrujo se:
  - z financielných pódpěrow
  - z nabrankow ze zarědowanjow
  - ze zběrkow a dalšnych nabrankow
  - z darow
  - z plašonkow

Art. 16

Změnjenje wustawkow

Wustawki smějo jano głowna zgromažina Domowiny změniš. K tomu stej dvě tšešinje głosow pšibytnych delegatow notnej.

Art. 17

Rozpušćenje towaristwa

- (1) Rozpušćenje Domowiny móžo jano k tomu zaměroju zwołana głowna zgromažina z nanejmenjej tši běrtylami głosow wolonych delagatow wobzamknuš.
- (2) Pši rozpušćenju abo pši zwignjenju Domowiny – Zwězka Łužyskich Serbow z.t. abo pši wótpadnjenju danki znižujucych zaměrow pšipadnjo jeje zamóženje juristickej wósobje zjawneho pšawa abo drugej korporaciji z dankowym póniženim k wužywanju za zachowanje a wuwijanje serbskeje rěcy a kultury.
- (3) Serbski dom w Budyšynje pšejžo do wobsejžeństwa Mašice Serbskeje z.t resp. jeje naslědnicy, kenž ma jen ako powšykno-wužytne towaristwo w zmysle zaměrow k spěchowanjju serbskeje rěcy a kultury ako teke serbskego towaristwowego žywjenja wužywaš, kenž su w artiklu 2, wótstawk 2 toš tych wustawkow naspomnjete.